

Consultatiereactie Groninger Energiekoepel op AGVV

De Groninger Energiekoepel is de koepel van lokale energiecoöperaties in de provincie Groningen (Nederland). Wij constateren dat de Nederlandse overheid een grote rol weggelegd ziet voor lokale coöperaties bij de realisatie van lokale, duurzame energieproductie. Dit heeft zij vastgelegd in het klimaatakkoord zoals gepresenteerd door het kabinet op 28 juni 2019. Hierin staat o.a. opgenomen een streven naar 50% lokaal eigenaarschap. Het achterliggende belang is een breedgedragen energietransitie waar alle burgers in mee kunnen doen maar ook van mee kunnen profiteren. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor energiecoöperaties die namens de lokale omgeving zonne- of windparken kunnen ontwikkelen of participeren in dergelijke projecten van derden. Dit belang is recent opnieuw benadrukt door de staatsecretaris van Economische Zaken en Klimaat, mevr. Yesilgöz-Zegerius in haar [brief](#) van 1 september jongstleden.

Dit sluit ook aan bij het ontwikkelingen op Europees niveau waarin het belang van Local Energy Communities (LEC's) expliciet gemaakt wordt. Ik citeer de tekst van de website van de Europese Commissie over de verschillende richtlijnen die zijn geformuleerd:

Citizens and renewable energy communities

Through the [Clean energy for all Europeans package](#), the EU has introduced the concept of energy communities in its legislation, notably as citizen energy communities and renewable energy communities.

More specifically, the [Directive on common rules for the internal electricity market](#) ((EU) 2019/944) includes new rules that enable active consumer participation, individually or through citizen energy communities, in all markets, either by generating, consuming, sharing or selling electricity, or by providing flexibility services through demand-response and storage. The directive aims to improve the uptake of energy communities and make it easier for citizens to integrate efficiently in the electricity system, as active participants.

In addition, the [revised Renewable energy directive](#) (2018/2001/EU) aims to strengthen the role of renewables self-consumers and renewable energy communities. EU countries should therefore ensure that they can participate in available support schemes, on equal footing with large participants.

Empowering renewable energy communities to produce, consume, store and sell renewable energy will also help advance energy efficiency in households, support the use of renewable energy and at the same time contribute to fighting poverty through reduced energy consumption and lower supply tariffs.

https://ec.europa.eu/energy/topics/markets-and-consumers/energy-communities_en

Wij constateren echter dat in de AGVV weinig ruimte wordt geboden voor steun van overheden aan LEC's. Terwijl dit vaak wel cruciaal is. Hét knelpunt voor een gelijkwaardige positie bij ontwikkeling van (grootschalige) opwekinstallaties van LEC's is de beperkte beschikbaarheid van kapitaal voor de vroege fase van ontwikkeling van grootschalige projecten voor opwek van duurzame energie.

Zowel landelijk als provinciaal (Groningen) is/wordt om die reden een fonds ingericht om de aanloop kosten te dekken. Hiermee kunnen leningen worden versterkt in de eerste, meest risicovolle, fase

van ontwikkeling. Wanneer het project onverhoopt niet tot ontwikkeling komt vanwege redenen die buiten de macht liggen van de coöperatie, wordt de lening omgezet naar een subsidie.

Voor de inrichting van dit fonds wordt een beroep gedaan op artikel 49 van de AGVV. Dit is een generiek artikel voor studies naar de maatregelen zoals bedoeld in deel 7 van de verordening. Wat exact opgevoerd mag worden onder deze uitzondering is niet heel helder. De benodigde investeringen behelzen ook zaken die breder zijn dan enkel onderzoek, denk aan aanbestedingen aan een netbeheerder voor de reservering van beschikbare netcapaciteit. Daarnaast wordt er een maximum gesteld van 70% voor de groep kleine ondernemers (50% + 20%), waar de meeste coöperaties toe behoren. In het voorstel tot wijziging wordt dit opgehoogd tot 80%. Dit is nog steeds niet werkbaar voor veel coöperaties omdat de investeringskosten een zodanige omvang kennen dat ook 20% daarvan nog een te groot bedrag betreft om op te kunnen brengen in het betreffende stadium van ontwikkeling.

Wij pleiten daarom voor meer ruimte voor overheden om LEC's te ondersteunen met financiële middelen in het realiseren van lokaal eigenaarschap. Ons voorstel is dus om dan wel een extra uitzondering binnen deel 7 van de verordening te creëren dan wel een extra staffel te creëren in artikel 49 (+ 40% verhoging voor LEC's). In beide gevallen gericht op LEC's die voldoen aan de coöperatieve principes van open lidmaatschap en democratisch bestuur e.d. en die werken aan de realisatie van duurzame energie voor de lokale omgeving. Aangezien de staatssteunregels concurrentievoordelen tussen bedrijven uit verschillende landen moeten tegengaan, zou steun aan LEC's bij de ontwikkeling van lokale projecten hiervan uitgezonderd kunnen zijn. Tenslotte zit in de vereisten voor lokaal eigenaarschap per definitie een geografische afbakening waardoor er geen sprake kan zijn van een markt die door de steun van de overheid verstoord zou kunnen worden.